

Yurt içi sözleşmelerde kritik noktalar

Öncelikle bir sözleşmede yer alması gereken temel başlıklar şunlardır:

- Sözleşmenin tipi (eser, satış , anahtar teslim, satış-montaj gibi)
- Tarafların kimlik bilgileri ve tebligat adresleri
- Sözleşmenin amacı
- Sözleşmenin konusu
- Sözleşmede yer alan hususların tanımları
- Tarafların hakları
- Tarafların yükümlülükleri
- Sözleşmenin süresi
- Sözleşmenin sona ermesi
- Mücbir sebepler
- Sözleşmenin feshi
- Cezai Şart
- Teminat
- Ekler (Teknik belgeler, sirküler, sicil gazetesi eki gibi)

Sözleşmelerde dikkat edilmesi gereken hususlardan biri şekil şartıdır. Kanunlarda açıkça resmi şekle tabi tutulan bir sözleşme o şekil şartına uygun olarak yapılmazsa, sözleşme geçersiz sayılır.

Sözleşmede tarafların hak ve yükümlülükleri detaylıca belirtilmelidir.

Sözleşme tarihi, süresi ve bitiş tarihi net olarak belirtilmeli, sözleşmenin uzaması durumunda neler olabileceği hüküm altına alınmalıdır.

Sözleşmeye mutlaka bir başlık konulmalıdır.

Sözleşme imzalanırken tarafların ehil olup olmadıkları kontrol edilmelidir. Kimlikleri, imza sirküleri var ise vekaletnameleri sözleşmeye eklenmelidir. Şirket temsilcilerinin imzaları ile birlikte kaşe de kullanması gerekmektedir.

Ayrıca her sayfaya paraf atılmalı, son sayfaya imza atıldığından emin olunmalıdır.

Sözleşmenin sonunda kaç sayfa ve kaç nüsha olarak düzenlendiği belirtilmelidir.

Sözleşme öncelikle taslak halinde hazırlanıp karşı tarafın incelemesine sunulabilir ve ihtilafli noktalar karşılıklı görüşmeler halinde giderilebilir.

Sözleşmenin en önemli prensiplerinden biri tarafların sözleşmeden ne istediklerinin açıkça ve boşluğa yer bırakmayacak şekilde kağıda dökülmüş olmasıdır.

İhtilaf halinde neler yapılacağı konusunda taraflar talep ederse hakem veya arabulucuya başvuru şeklinde maddeler de eklenebilir.

Sözleşme hazırlanırken sözleşmenin içeriğinin saptanarak o sözleşmenin hangi hükümlere tabi olacağı, hangi zorunlu unsurları içermesi gerektiği dikkatle incelenmelidir.

Sözleşmede bir diğer önemli husus ifa yeri ve ifa zamanıdır.

Ayrıca yetki şartına yer verilmesi de sorunların aza indirgenmesine yardımcı olacaktır. Görevli ve yetkili icra dairesi ve mahkeme hususlarına dikkat edilmelidir. Dava aşamalarına gelince kesinlikle bu madde dikkate alınmalıdır.

Sözleşmenin uzaması ve sona ermesi ve özellikle de feshine ilişkin maddeler çok hassas olarak irdelenmeli ve düzenlenmelidir. Zira bir çok ihtilaf ve davanın kazanılma veya kaybedilme sebepleri işbu fesih ve sona erme şart ve maddelerine tam ve eksiksiz bir şekilde hareket etmemekten kaynaklanmaktadır.

Sözleşmelerde oluşacak zarar ve ziyan konusunda, karşı tarafın kusuru ve sorumluluğundan kaynaklı ise, mutlaka zararı hukuken RÜCU etme hakkı ve maddesinin sözleşmelere koyulması çok önemlidir.

Sözleşmelerde en can alıcı hususlardan biri, taraflardan birinin üzerine düşen yükümlülüğü yerine getirmemesi durumunda hangi sonuçlarla karşılaşacağını hüküm altına alan cezai şarttır. Belirli bir miktar para cezai şart olarak belirlenebileceği gibi, kanuna ve ahlaka aykırı olmayan herhangi bir cezai şart belirlenmesi de mümkündür.

Cezai şart ya da Tazminat maddesinin mutlaka bir kural çerçevesinde sınırlandırılması her iki taraf için de haklı ve makul bir davranış olacaktır. Zira ceza ve tazminat zenginleşme aracı olarak kullanılmamalıdır.

Sözleşmelere mutlaka, devir yasağı konulması iyi olacaktır.

Mücbir sebep addedilecek durumlar, sözleşmenin devamına engel teşkil eden doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik ilanı, savaş, terör gibi olayların çerçevesi ve bu durumlardan birisi meydana geldiğinde tarafların hak ve yükümlülüklerinde meydana gelecek değişiklikler Sözleşmede yer almalıdır.

Ayrıca, damga vergisine tabi olan sözleşmelerde damga vergisinin hangi tarafa ödeteleceğine de dikkat etmek gerekir.

Özetle, sözleşme hazırlanırken başlık, tarih, konu, taraflar, sözleşmenin özeti, şekil şartı, damga vergisi, cezai şart, yetki belgeleri ve vekaletnameler, görevli ve yetkili mahkeme, sözleşmenin uzaması, yenilenmesi, feshi, teminat, devir yasağı gibi hususlara dikkat etmek gerekir.

kbsb

KAZAN VE BASINÇLI KAP
SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ DERNEĞİ

— 1985 —

Yurt dışı sözleşmeler de kritik noktalar

Yurtdışı sözleşmelerde yukardakilerden farklı ve yukardakilere ek olarak,

Sözleşmenin dili ve hangi dilin mahkemelerde kullanılıp yorumlanacağına mutlaka sözleşmede açıkça yer alması gerekmektedir.

Ayrıca yurtdışı için, mutlaka hakem şartı getirilmesi uyuşmazlıkların çözümünde zaman kazandırmakta ve hakkaniyete daha uygun düşmektedir.

Aksi halde hangi devletin hukukun uygulanacağı ve yetkili mahkemenin neresi olacağı açıkça ve mutlaka yazılmalı ve belirlenmelidir.

Yurt dışı için malı ne şekilde teslim olacağı açıkça belirlenmelidir mesela,
- Tüm taşıma türlerini kapsayan kurallar: EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP, DDP
- Deniz ve içsu taşımalarına özgü kurallar: FAS, FOB, CFR, CIF

Hangisinin ne şekilde olacağı açıkça belirlenmelidir.

Aksi halde inanılmazı sorun ve davalar ile karşılaşılabilir.

Malın teslim sürelerine de çok dikkat edilmelidir. Zira Taşıma süresi ve süreci baş ağrıtabilir.

Malın vergi ve faturalandırma teşvikli olup olmaması gibi dikkat edilerek fiyatlandırma yapılmalıdır.

Oldukça sık karşımıza çıkan gizlilik sözleşmelerinde kritik noktalar

Karşılıklı Gizlilik Sözleşmesi,

Yaygın olarak her iki tarafın da korumayı amaçladığı bilgileri birbirine güvenli bir şekilde açıklamayı hedefledikleri durumlarda kullanılır. Uygulamada en sık karşılaşıldığı durumlar

ise şirketlerin ortak bir girişim kurduğu, iş ortaklığı taahhüdü kurduğu veya şirketlerin durum tespit sürecine (Due Dilligence) girdiği birleşme devralma projeleridir.

Karşılıklı Gizlilik Sözleşmesinin kullanılabileceği bazı durumlara örnek olarak: birden fazla ortak veya işletmenin birlikte çalışmayı planlaması, bir girişimcinin finansman arayışı süreci ve iki şirketin birleşmesi gösterilebilir.

Tarafların, İfşa Eden Taraf ve Alan Taraf olarak ayrılması ve ilişkilerinin temel hatlarıyla ele alınması ve Gizlilik Sözleşmesinin imzalanması sebebine uygun olarak içeriğinin belirlenmesi açısından Taraflar ve Sözleşmenin Amacı belirtilmelidir

Gizli bilgi kapsamına nelerin girdiği konusunda tarafların mutabakata varması açısından gizli bilgilerin tanımı yapılmalıdır. Örneğin “Sanatsal varlıklar, iş uygulamaları veya stratejileri, devlet bilgileri, müşteri bilgileri, finansal bilgiler, özel bilgiler, yazılım ve donanım yapılandırmaları vb. işbu Sözleşme kapsamında Gizli Bilgi ihtiva eder.”

Sözleşmede taraflara makul ölçüde esneklik sağlamak için hangi bilgilerin nasıl şartlar altında hariç tutulacağını yer almalıdır. Örneğin kamuya açık bilgiler, alıcı tarafça geliştirilen, üçüncü bir tarafça paylaşılan ve dava veya soruşturma nedeniyle talep edilen bilgiler gibi.

Aynı zamanda Gizli Bilginin ne şekilde kimler tarafından kullanılacağı ve mülkiyetinin hangi tarafta olacağı hususlarının da bilgilerin transfer edilmesinden önce kararlaştırılması bu bilgilerin güvenliğinin sağlanması açısından gereklidir.

“İfşa Eden taraf” ve “Alan Taraf” , gizli bilgileri başkalarıyla paylaşmamak, herhangi bir belgeyi iade etmek veya imha etmek, gizli bilgi içeren materyallerin ve kopyalarının iadesi ve bilgilerin kaybolması veya açıklanması durumunda tüm taraflara bilgi vermek ve gerekli özeni göstermek gibi yükümlülüklerini anlamalıdır. Bu sebeple açık bir şekilde sorumluluklarının sınırlarının sözleşmede hüküm altına alınması gerekir.

Sözleşmelerin olmazsa olmazı diyebileceğimiz ceza şart koşulu Gizlilik Sözleşmelerinde de yer bulmaktadır. Sözleşmenin ihlal edilmesi durumunda, ihlal eden tarafın karşı tarafın zararını karşılaması ve birtakım müeyyidelere maruz kalması kaçınılmazdır ve bu hususun Gizlilik Sözleşmesinde belirtilmemesi sözleşmenin amacına aykırı düşmektedir.

Sözleşmede yüklenen hak ve sorumluların devredilmesini yasaklamak, ya da karşı tarafın önyazılı izni vb. koşullara bağlamak muhtemel ihlallerin önüne geçilmesi açısından tavsiye edilir.

Gizlilik Sözleşmesine uygun olarak verilmesi gerekli veya verilmesine izin verilen her türlü bildirim, talep, istek, ihtarlar ve diğer bildirimler, tarafların adreslerine teyitli faks, posta, e-posta ve iadeli taahhütlü mektup yolu vb. hangi yol ile ve hangi dilde yapılacaksa ihtar tarihlerinin belirlenmesi açısından hüküm altına alınmalıdır.

Gizlilik Sözleşmesinin hangi şartlar altında feshedileceği, feshin sonuçları, hangi tarafın tek taraflı fesih olduğu vb. durumların Sözleşmenin Feshi maddesinde yer alması gereklidir.

Taraflar, Gizlilik Sözleşmesinin ilgili hükümlerine aykırı hareket edildiğine dair iddialarını yargı mercileri nezdinde ileri sürebilme, tazminat talep etme ve dava açma hakkına sahip oldukları gibi hususları da Gizlilik Sözleşmesine dahil edilmelidir.